

Programma schoolexamen en Examenreglement 2019-2020 Havo

GSG Guido Arnhem

september 2019

Programma schoolexamen 2019/2020

Hoger algemeen voortgezet onderwijs (Havo)

Het Havo-examen bestaat uit twee onderdelen:

- het schoolexamen
- het centraal (schriftelijk) examen

Het schoolexamen (se) wordt geheel door de school opgezet en afgenomen.

Voor het centraal schriftelijk examen (cse) verstrekt het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen de opgaven.

Opzet schoolexamen

In de Tweede Fase komt het erop aan dat je regelmatig werkt, je werk goed plant en je tijd verstandig indeelt. Het uiteindelijk resultaat is daarvan afhankelijk. De contacturen die je hebt en de begeleiding die gegeven wordt, vormen stuk voor stuk een bijdrage tot dit eindresultaat. Daarom is het belangrijk dat je goede aandacht besteedt aan je werk en direct aan het begin van het schooljaar serieus aan de slag gaat. Laat niet alles op het laatste moment aankomen.

De resultaten van het regelmatig werken worden verwerkt in een rapportcijfer dat de overgang van havo 4 naar havo 5 bepaalt. Dit rapport wordt gegeven aan het eind van havo 4. In dit rapport zijn verwerkt de cijfers van de toetsen die in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) omschreven zijn als toetsen die het rapportcijfer bepalen. Op dit rapport staan ook de cijfers van het tot dan toe opgebouwde schoolexamen (het zgn. ED-cijfer).

Planning van de toetsweken: zie Guido Gids 2019/2020.

Bij dit programma schoolexamen horen de volgende documenten:

- het Examenreglement (zie hieronder)
- de slaag-/zakregeling (bijlage 1)
- de overgangsregeling (bijlage 2)
- het programma schoolexamen per vak (zie PTA op Itslearning)

Examenreglement Havo 2019-2020

1. Algemene bepalingen

Dit reglement is een nadere uitwerking van bepalingen uit het algemeen geldende **Eindexamenbesluit**.

1.1. Afnemen eindexamen

1. Het College van Bestuur is eindverantwoordelijk voor het beleid t.a.v. de eindexamens en de uitvoering van dat beleid.
2. De locatiedirecteur en examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van de het College van Bestuur het eindexamen af.
3. Het secretariaat van het eindexamen wordt per locatie geregeld.
4. Het College van Bestuur heeft de locatiedirecteur gemandateerd de diploma's van de kandidaten namens hem te ondertekenen.

1.2. Onregelmatigheden

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de locatiedirecteur maatregelen nemen.
2. De maatregelen bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen,
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen,
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de locatiedirecteur aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen, bedoeld in de vorige volzin, betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het centraal examen, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie.
3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de locatiedirecteur de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De locatiedirecteur deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is, en ingeval van een centraal examen tevens aan de inspectie.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de locatiedirecteur in beroep gaan bij de door het College van Bestuur ingestelde commissie van beroep, per adres de secretaris van de Raad van Toezicht, Postbus 401, 3800 AK Amersfoort. Van de commissie van beroep mogen het College van Bestuur, de locatiedirecteur en de examinatoren geen deel uitmaken. De commissie bestaat uit één lid van de Raad van Toezicht, één van de locatiedirecteuren/teamleiders die niet met de organisatie van het examen belast is, en één lid dat geen rechtstreekse betrokkenheid met de school heeft. Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijn, met redenen omkleed, heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen, onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, het College van Bestuur en aan de inspectie.

1.3. Bezwaren

Wanneer een kandidaat bezwaren heeft tegen enig onderdeel van de uitvoering van het eindexamen, wendt hij zich met zijn klacht tot de locatiedirecteur. Hij kan zich daarbij door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. Nadat de betrokkenen zijn gehoord, neemt de locatiedirecteur een beslissing en deelt die mede aan de kandidaat. Tegen deze beslissing kan de kandidaat binnen drie dagen schriftelijk in beroep gaan bij de commissie van beroep (zie 1.2.4). De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijn, met redenen

omkleed, heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mee aan de kandidaat en aan het College van Bestuur.

2. Onderdelen examenreglement

- 2.1. De volgende documenten maken deel uit van dit Examenreglement en vormen daar één geheel mee:
- De overgangsnormen zoals vastgesteld door het LMT.
  - Het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA), zoals dat ieder jaar door het LMT wordt vastgesteld.
  - De studiewijzers als uitwerking van de in het PTA aangegeven onderdelen waarin de dagelijkse gang van zaken binnen de vakken wordt geregeld.
- 2.2. Voor alle toetsen uit het in 2.1.b genoemde PTA wordt dit reglement van toepassing verklaard.

3. Schoolexamen

3.1. Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

- Het Directieteam stelt een Examenreglement vast.
- De locatiedirecteur stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast. In het programma wordt in elk geval aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma op het schoolexamen worden getoetst, de verdeling van de examenstof over de toetsen van het schoolexamen, de wijze waarop het schoolexamen plaatsvindt, alsmede de regels die aangeven op welke wijze het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
- Het Examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting worden door het College van Bestuur vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie en ter inzage gelegd voor de kandidaten.

3.2. Schoolexamen

- Het schoolexamen bestaat uit:
  - schriftelijke toetsen met gesloten en/of open vragen (T)
  - praktische opdrachten (PO)
  - mondelinge presentaties (M)
  - handelingsdelen (HD)
  - profielwerkstuk (PWS)
- Het schoolexamen staat niet onder toezicht van gecommitteerden die door de Informatie Beheer Groep zijn aangewezen.
- Voor een vak waarin geen centraal examen afgelegd wordt, bepaalt het College van Bestuur het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt en het tijdstip waarop het schoolexamen wordt afgesloten.
- Indien een kandidaat in een vak tevens centraal examen aflegt, stelt de locatiedirecteur de kandidaat in de gelegenheid het schoolexamen in het desbetreffende vak af te sluiten voor de aanvang van dat centraal examen.

3.3. Cijfers schoolexamens

- De cijfers van de PTA-onderdelen die vallen in de categorieën T, M, PO en PWS worden via rekenkundige afrondingsregels vastgesteld op 1 decimaal.
- Voor alle vakken wordt het gemiddelde eindcijfer opgegeven in 1 decimaal. Een uitzondering vormt het vak LO: dit krijgt een beoordeling 'voldoende' of 'onvoldoende'.
- Voor de vakken met alleen een schoolexamen wordt dat eindcijfer daarna rekenkundig afgerond naar een geheel getal.
- Voor het begin van het centraal schriftelijk examen deelt de locatiedirecteur de kandidaat schriftelijk mede welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen. De kandidaat dient deze lijst te tekenen voor akkoord.
- De docent is verantwoordelijk voor een correcte administratie van de door een leerling behaalde resultaten.

3.4. Combinatiecijfer

Het combinatiecijfer wordt bepaald door de volgende onderdelen:

- a. godsdienst
- b. maatschappijleer
- c. CKV
- d. het profielwerkstuk

Het combinatiecijfer telt op dezelfde manier mee als elk ander vak in de slaag-/zakregeling. Het combinatiecijfer is het rekenkundig gemiddelde van de schoolexamencijfers (gehele cijfers) van alle vakken die meetellen voor dit cijfer. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond. Voor geen van de vakken die meetellen voor het combinatiecijfer mag het schoolexamencijfer lager zijn dan een 4. De afzonderlijke cijfers die samen het combinatiecijfer bepalen worden op de cijferlijst afgedrukt.

3.5. Vrijstellingen

1. Een leerling die een examenjaar moet doubleren volgt in principe alle vakken. In overleg met de teamleider kunnen vrijstellingen worden gegeven voor vakken die met een schoolexamen worden afgesloten. Voorwaarde is wel dat deze vakken in het voorgaande jaar met een voldoende zijn afgesloten. Leerlingen die hier gebruik van willen maken dienen per mail een verzoek in bij de teamleider. De teamleider overlegt met leerling, mentor en betrokken vakdocent. Als het verzoek wordt gehonoreerd dient de leerling een verklaring te ondertekenen dat hij/zij het eindresultaat van betrokken vakken meeneemt naar het huidige schooljaar.
2. In incidentele gevallen kan een vakdocent het LMT voorstellen om bij leerlingen die een leerjaar doubleren handelingsdelen of een praktische opdracht (PO) niet opnieuw uit te laten voeren. In dat geval wordt het eerder behaalde resultaat overgenomen.

3.6. Regels bij afname toetsen

1. Toetsen worden gemaakt op door de school verstrekt papier.
2. Bij schriftelijke toetsen mag niet met potlood geschreven worden.
3. Bij toetsen mag geen correctielak, -lint of -band gebruikt worden.
4. Per toets moet aangegeven worden welke hulpmiddelen gebruikt mogen worden.
5. Hulpmiddelen (bijv. BINAS, rekenmachine, Bijbel, atlas) mogen niet aan anderen uitgeleend worden.
6. De surveillant kan de inhoud van genoemde hulpmiddelen op onterechte toevoegingen controleren.
7. Mobiele telefoons, smartwatches en soortgelijke apparatuur moeten voor de aanvang van de toetszitting worden uitgezet en ingeleverd bij de surveillant.

3.7. Aanwezigheid bij afname toetsen

1. Wanneer een leerling geoorloofd absent is bij de afname van een toets, voorziet de school in de mogelijkheid de gemiste toets in te halen.
2. Wanneer een leerling ongeoorloofd absent is bij de afname van een toets, geldt dat als een onregelmatigheid in de zin van artikel 1.2 van dit reglement.
3. Wanneer als gevolg van een ongeoorloofde absentie het cijfer 1 wordt toegekend voor de gemiste toets, heeft de leerling recht op een herkansing in de zin van artikel 3.12 van dit reglement.
4. Wanneer een leerling te laat op een zitting voor een schoolexamentoets aankomt, dan kan die leerling alsnog aan die toets deelnemen, mits nog geen 15 minuten zijn verstreken na aanvang van de zitting bij een één-uurstoets of 30 minuten bij een twee-uurstoets. De leerling krijgt geen extra tijd voor het maken van de toets.
5. Wanneer een leerling die te laat op een zitting aankomt niet meer aan de toets kan deelnemen vanwege het in artikel 4 bepaalde, dan geldt deze leerling als absent.

3.8. Praktische opdracht (PO)

1. Bij elke PO wordt vooraf aan de leerling schriftelijk bekend gemaakt wat de opdracht is en wat de daarbij behorende beoordelingsnorm is.
2. In de opdracht wordt met dag en uur aangegeven op welk moment de PO ingeleverd moet zijn.
3. In de beoordelingsnorm wordt expliciet opgenomen wat de gevolgen zijn van het plegen van plagiaat en wat de gevolgen zijn bij te laat inleveren.
4. Wordt een PO 5 werkdagen na het in 3.8.2. genoemde tijdstip ingeleverd, dan wordt dit als een onregelmatigheid opgevat en kunnen er maatregelen genomen worden zoals in 1.2. omschreven.

3.9. Onregelmatigheden en fraude

1. Indien een surveillant waarneemt dat een kandidaat zich tijdens een toets schuldig maakt aan een frauduleuze handeling/onregelmatigheid, wordt gehandeld volgens onderstaande procedure:
  - a. De surveillant stelt de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
  - b. De kandidaat wordt - als het enigszins mogelijk is - in staat gesteld om het werk af te maken. Dit om beroepsprocedures niet in de weg te staan. In geval van een schriftelijke toets krijgt de kandidaat een nieuw antwoordblad. Op het oorspronkelijke blad wordt een melding van fraude aangetekend. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen, wordt dit blad vervolgens ingenomen.
  - c. De surveillant maakt van het geconstateerde melding bij de secretaris van de Examencommissie.
  - d. Na afloop van de zitting wordt de locatiedirecteur van het voorval mondeling en schriftelijk in kennis gesteld. De locatiedirecteur laat een onderzoek instellen, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord.
  - e. Nadat het onderzoek is afgesloten, neemt de locatiedirecteur een beslissing.
  - f. De kandidaat, en bij minderjarigheid diens ouders, wordt schriftelijk van de beslissing van de locatiedirecteur in kennis gesteld. De kandidaat wordt vanzelfsprekend gewezen op de beroepsmogelijkheid.

3.10. Afwijkende wijze van examineren

1. Leerlingen met een geldige medische verklaring die relevant is voor het verkrijgen van een aangepast examen kunnen bij toetsen en examens een beroep doen op extra tijd: bij toetsen maximaal 15 minuten en bij examens maximaal 30 minuten.
2. Leerlingen die vanuit zorgoogpunt een toets op een computer willen maken, moeten een aanvraag indienen bij de zorgafdeling. Na het tekenen van een overeenkomst kan van een dergelijk hulpmiddel gebruik gemaakt worden.

3.11. Schoolexamendossier

1. Het examendossier wordt gevormd door:
  - a. De toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen.
  - b. Het kunst-, lees-, schrijf- en toekomstdossier.
  - c. Het profielwerkstuk.
  - d. Een beoordelingsoverzicht van alle onderdelen die tot het schoolexamen behoren.
2. De examinerator draagt er zorg voor dat de teamleider voor de aanvang van een toets een exemplaar ontvangt van de opgaven van elke toets, het bijbehorend antwoordmodel en de beoordeling ervan. Dit geldt ook voor elke praktische opdracht.
3. De teamleider bewaart de onder 2 genoemde exemplaren tot het einde van het betreffende cursusjaar.
4. De kandidaat bewaart de door hem gemaakte toetsen en praktische opdrachten tot een half jaar na het verlaten van de school.
5. De kandidaat is houder van de kunst-, lees-, schrijf- en toekomstdossiers.
6. De kandidaat is houder van het profielwerkstuk.

3.12. Herkansingsregeling

Voor de toetsen die meewegen in het schoolexamen (de SE-toetsen) geldt de volgende herkansingsregeling:

1. Voor de leerlingen in havo-4 is er na periode één, twee, drie een mogelijkheid om één toets van de betreffende periode te herkansen. Deze leerlingen kunnen per schooljaar maximaal drie keer gebruik maken van deze mogelijkheid.
2. Voor de leerlingen in havo-5 is er na periode één en twee een mogelijkheid om één toets van de betreffende periode te herkansen. Deze leerlingen kunnen per schooljaar maximaal twee keer gebruik maken van deze mogelijkheid.
3. De leerling kan alleen aan een herkansing deelnemen als hij zich via de aangegeven weg en binnen de aangegeven tijd daarvoor heeft opgegeven.
4. Het opgeven van een verkeerd PTA-nummer heeft tot gevolg dat niet aan de herkansing kan worden deelgenomen.
5. De procedures voor het opgeven van een herkansing worden voor elke herkansingsmogelijkheid duidelijk kenbaar gemaakt aan de leerling.
6. Een herkansing kan niet worden ingehaald. Wanneer een kandidaat niet aanwezig is bij het herkansingsmoment, vervalt de mogelijkheid van herkansing dus.
7. Niet gemaakte toetsen die gemist zijn wegens wettig verzuim kunnen ingehaald worden maar niet herkanst worden.
8. In geval van bijzondere omstandigheden kan de Examencommissie van deze herkansingsregeling afwijken. Hiervoor moet binnen tien werkdagen voorafgaand aan de betreffende herkansing een schriftelijk verzoek met onderbouwing door de leerling worden ingediend bij de secretaris van de Examencommissie. De examencommissie neemt binnen vijf werkdagen een besluit en informeert de leerling over het genomen besluit.

3.13. Afronding schoolexamen

1. Het schoolexamen wordt afgerond op de laatste schooldag van de examenkandidaten. Wijzigingen en aanvullingen zijn daarna niet meer mogelijk.
2. Een kandidaat heeft het schoolexamen afgerond, indien:
  - a. het vak LO is beoordeeld met 'voldoende', en
  - b. de praktische opdrachten en toetsen van de vakken uit het gemeenschappelijk en het profieldeel die behoren tot het examendossier zijn afgelegd en voor deze vakken een eindcijfer is verkregen en
  - c. in het vrije deel door havo-kandidaten tenminste 320 en door vwo-kandidaten tenminste 440 studielasturen zijn besteed aan vakken die door de minister van eindtermen zijn voorzien en daarin getoetst zijn en voor deze vakken, voor zover dit vak tot het verplichte vrije deel behoort, een eindcijfer is verkregen en
  - d. de overige onderdelen in het vrije deel die niet van eindtermen zijn voorzien, naar behoren zijn afgerond en
  - e. de handelingsdelen van de door de kandidaat gevolgde vakken naar behoren zijn afgerond en
  - f. de overige vakken in het vrije deel die door de minister van eindtermen zijn voorzien en waarvan de kandidaat te kennen heeft gegeven dat deze bij de slaag-/zakregeling dienen te worden betrokken, zijn getoetst en voor deze vakken een eindcijfer is verkregen.
3. Een kandidaat kan niet aan een centraal examen deelnemen indien één of meer onderdelen als genoemd in artikel 3.13.2 niet zijn afgerond.

4. Centraal Schriftelijk Eindexamen

4.1. Aanwezigheid

1. Elke kandidaat dient 20 minuten voorafgaand aan een zitting van het eindexamen aanwezig te zijn in de examenzaal.
2. Bij kandidaten die te laat komen tot 30 minuten na aanvang van een zitting van het centraal examen, gelden de volgende regels:
  - a. de locatiedirecteur wordt geacht een kandidaat tot maximaal 30 minuten na aanvang een zitting van het centraal examen toe te laten.
  - b. de eindtijd blijft gelijk, tenzij nog tijdens de zitting in overleg met de inspectie anders wordt besloten. Als tijdens de zitting geen contact met de inspectie mogelijk is, neemt de locatiedirecteur zelf de beslissing en meldt deze aan de inspectie.
  - c. de locatiedirecteur maakt op het proces-verbaal melding van het te laat komen en de eventuele gevolgen hiervan (al dan niet verlenging van de eindtijd).
3. Bij kandidaten die te laat komen vanaf 30 minuten na aanvang van een zitting van het centraal examen, gelden de volgende regels:
  - a. de locatiedirecteur mag een kandidaat die meer dan 30 minuten te laat komt na aanvang van een zitting van het centraal examen niet meer tot het examen toelaten. Er is in dat geval sprake van verhindering.
  - b. de locatiedirecteur maakt op het proces-verbaal melding van het te laat komen.
  - c. de locatiedirecteur zorgt voor opvang van de kandidaat.
  - d. de locatiedirecteur beslist of er sprake is van te laat komen / verhindering met geldige reden.
  - e. de locatiedirecteur informeert de kandidaat en/of ouders/verzorgers schriftelijk over de consequenties van het te laat komen.
  - f. de locatiedirecteur wijst de kandidaat en/of ouders/verzorgers op de beroepsmogelijkheid.
4. Bij kandidaten die verhinderd zijn, beslist de locatiedirecteur of er sprake is van verhindering met geldige of ongeldige reden. Bij verhindering zonder geldige reden kan de locatiedirecteur maatregelen nemen zoals beschreven in artikel 1.2 van dit reglement. De locatiedirecteur wijst de kandidaat op de gevolgen van zijn afwezigheid.

4.2. Fraude en onregelmatigheid bij het centraal examen

1. Bij onregelmatigheden rondom het centraal examen kan de locatiedirecteur maatregelen nemen zoals beschreven in artikel 1.2 van dit reglement. Een kandidaat die zich schuldig maakt aan een vergriep dat niets te maken heeft met het eindexamen kan niet op basis daarvan uitgesloten worden van deelname aan het examen.
2. Fraude tijdens het centraal examen is een vorm van onregelmatigheid. Voorbeelden van fraude zijn:
  - a. (delen van) het examenwerk niet inleveren en beweren het wel ingeleverd te hebben;
  - b. examenwerk van een ander inleveren;
  - c. gebruik maken van ongeoorloofde hulpmiddelen, bijvoorbeeld een mobiele telefoon;
  - d. tijdens een examen afkijken of overleggen met anderen;

- e. tijdens een examen gelegenheid geven tot afkijken;
  - f. aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek;
  - g. digitaal verspreiden van examenmateriaal tijdens de examenperiode
3. Wanneer er fraude wordt geconstateerd bij het centraal examen, gelden de volgende voorschriften:
- a. Indien een toezichthouder waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling/onregelmatigheid stelt hij de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
  - b. De kandidaat wordt - als het enigszins mogelijk is - in staat gesteld om het werk af te maken. Dit om beroepsprocedures niet in de weg te staan.
  - c. De kandidaat krijgt een nieuw antwoordblad.
  - d. Op het oorspronkelijke blad wordt een melding van fraude aangetekend. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen, wordt dit blad vervolgens ingenomen.
  - e. De surveillant maakt van het geconstateerde melding op het proces-verbaal.
  - f. Uiterlijk direct na afloop van het examen wordt de locatiedirecteur van het voorval mondeling en schriftelijk in kennis gesteld. De locatiedirecteur stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord.
  - g. Nadat het onderzoek is afgesloten, neemt de locatiedirecteur een beslissing betreffende de daadwerkelijke fraude en de eventueel te nemen maatregelen.
  - h. De kandidaat en, bij minderjarigheid diens ouders/verzorgers, wordt schriftelijk van de beslissing van de locatiedirecteur in kennis gesteld. De kandidaat wordt vanzelfsprekend gewezen op de beroepsmogelijkheid.
  - i. De locatiedirecteur stelt tevens de inspectie op de hoogte van zijn beslissing

4.3. Richtlijnen tijdens het centraal examen

1. Tijdens de zittingen van het centraal examen houden de kandidaten zich aan de richtlijnen rondom de afname die door de school zijn vastgesteld en uitgereikt aan de kandidaten.
2. De kandidaat mag niet met potlood schrijven. Tekenen (van grafieken e.d.) met potlood is toegestaan.
3. De kandidaat mag geen gebruik maken van correctielak, -pen of -lint.
4. De kandidaat mag alleen gebruik maken van door de school gewaarmerkt papier.
5. Het meenemen in de examenzaal van eigen klad-/aantekeningenpapier is niet toegestaan.
6. Na het inleveren van het examenwerk mag de kandidaat onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.
7. Bij het inleveren van de uitwerkingen van een examen, moet de kandidaat op het eerste blad hebben vermeld hoeveel blaadjes hij inlevert.
8. Op ieder blad vermeldt de kandidaat het nummer van het betreffende blad.
9. Gedurende de examenzitting is het niet toegestaan de opgaven en uitwerkingen buiten de examenzaal te brengen.
10. Uitwerkingen die buiten de examenzaal zijn meegenomen, mogen niet alsnog ingeleverd worden.
11. De kandidaat mag geen horloge, mobiele telefoon of andere gegevensdrager bij zich hebben.

4.4. Afwijkende wijze van examineren

1. Leerlingen met een geldige medische verklaring die relevant is voor het verkrijgen van een aangepast examen kunnen bij examens een beroep doen op extra tijd: maximaal 30 minuten
2. Leerlingen die vanuit zorgoogpunt een examen op een computer willen maken, moeten een aanvraag indienen bij de zorgafdeling. Deze aanvraag moet uiterlijk 1 april van het betreffende examenjaar gedaan zijn.

5. Uitslag, herkansing en diplomering

5.1. Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De examinerator bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien de cijfers achter de komma kleiner zijn dan 50, naar beneden afgerond en indien deze 50 of meer zijn, naar boven afgerond.
3. Indien het vak alleen een schoolexamen kent, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

5.2. Vaststelling uitslag

1. De locatiedirecteur en de secretaris van de Eindexamencommissie stellen de uitslag vast volgens de daartoe geldende wettelijke richtlijnen (zie ook bijlage 1).

2. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen, betrekken de locatiedirecteur en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen als bedoeld in de artikelen 11 tot en met 29a van het eindexamenbesluit.

5.3. Herkansing

1. Elke kandidaat, geslaagd of niet geslaagd, heeft het recht in het tweede tijdvak deel te nemen aan de herkansing van het centraal examen in één vak dat bij de bepaling van de uitslag is betrokken.
2. De kandidaat doet een schriftelijk verzoek tot herkansing aan de locatiedirecteur voor een door de locatiedirecteur te bepalen dag en tijdstip.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 5.2 en aan de kandidaat medegedeeld.

5.4. Inzage en bespreking examens

1. De kandidaat heeft recht op inzage en bespreking van de gemaakte examens.
2. Inzage en bespreking hebben betrekking op de examenopgave(n), het correctievoorschrift en het gemaakte examenwerk.
3. Inzage en bespreking vinden uitsluitend plaats op school en in tegenwoordigheid van een vakdocent of diens vervanger.
4. Indien de leerling dit wenst, vinden de inzage en bespreking plaats in tegenwoordigheid van diens ouders/verzorgers.
5. Andere personen dan de leerling en diens ouders/verzorgers zijn niet gerechtigd om bij de inzage en bespreking aanwezig te zijn.
6. De inzage en de bespreking van het gemaakte examenwerk heeft betrekking op de inhoud van het gemaakte examenwerk en niet op de beoordeling van het gemaakte examenwerk. Er vindt geen discussie plaats over het toegekende aantal punten.
7. Het is niet toegestaan om (gedeelten van) het gemaakte examenwerk op enigerlei wijze te kopiëren.

5.5. Diploma en cijferlijst

1. De locatiedirecteur reikt aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een lijst uit waarop zijn vermeld: de cijfers voor het schoolexamen, de cijfers voor het centraal examen, de eindcijfers voor de examenvakken alsmede de uitslag van het eindexamen.
2. De locatiedirecteur reikt aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop het profiel is vermeld dat bij de bepaling van de uitslag is betrokken. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt.
3. Bij de uitreiking van de lijsten voor het schoolexamen (5.5.1) en de diploma's (5.5.2) kunnen onder verantwoordelijkheid van de locatiedirecteur mentoren en andere (studie)begeleiders worden ingeschakeld.
4. Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer dan het in het eindexamenbesluit voorgeschreven aantal vakken, worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.
5. De minister stelt de modellen van de cijferlijst vast.
6. De locatiedirecteur en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten volgens de regelingen als bepaald in art. 1.1.4.

6. Slotbepaling

In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist het College van Bestuur. Verder geldt dat wettelijke regelingen altijd voorrang hebben op de bepalingen in dit reglement.

Bijlage 1

De slaag-/zakregeling in 2020 voor Havo

1. De kandidaat die eindexamen heeft afgelegd en al zijn eindcijfers heeft behaald binnen een schooljaar is geslaagd, indien:
  - het gemiddelde van de behaalde cijfers voor het cse minimaal 5,5 is èn
  - voor de eindcijfers van de vakken Nederlands, Engels en wiskunde niet meer dan één onvoldoende (tenminste een 5) is behaald èn
  - het vak lichamelijke opvoeding met voldoende is afgeslotenèn de eindcijfers voldoen aan één van de volgende eisen:
  - a. alle eindcijfers zijn 6 of hoger, of
  - b. één eindcijfer is 5, de rest 6 of hoger, of
  - c. één eindcijfer is 4, de rest 6 of hoger èn gemiddeld 6,0, of
  - d. twee eindcijfers zijn 5, de rest 6 of hoger èn gemiddeld 6,0, of
  - e. één eindcijfer is 4, één eindcijfer 5, de rest 6 of hoger èn gemiddeld 6,0.
2. De kandidaat die deeleindexamen heeft afgelegd, is geslaagd voor dat deeleindexamen, indien hij voor het desbetreffende vak een eindcijfer van 6 of hoger heeft behaald.
3. De kandidaat, die eindexamen dan wel deeleindexamen heeft afgelegd en die niet voldoet aan de voorwaarden, genoemd in het eerste en tweede lid, is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing, bedoeld in artikel 5.3.
4. Zodra de uitslag is vastgesteld, deelt de locatiedirecteur deze samen met de eindcijfers schriftelijk aan iedere kandidaat mede. Hij maakt daarbij melding van de mogelijkheden tot herkansing. Wanneer de kandidaat van deze mogelijkheden geen gebruik maakt, is de eerdergenoemde uitslag definitief.

Regeling Cum Laude

Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen Havo met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:

- 1°. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel en de vakken van het profieldeel, en
- 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en

b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie «voldoende» voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling

Bijlage 2

De overgangsregeling

A. Algemeen

Bij de overgang van havo-4 naar havo-5 wordt de leerling beoordeeld op basis van de cijfers van 8 vakken: Nederlands, Engels, het combinatiecijfer, 4 profielvakken, 1 vrijruimtevak.

Bij de overgang van vwo-4 naar vwo-5 en van vwo-5 naar vwo-6 wordt de leerling beoordeeld op basis van de cijfers van 9 vakken: Nederlands, Engels, tweede moderne vreemde taal, het combinatiecijfer, 4 profielvakken, 1 vrijruimtevak.

Bij de beoordeling wordt uitgegaan van de tot dan toe behaalde cijfers voor een vak, afgerond op hele cijfers (hierna te noemen eindcijfers).

B. Combinatiecijfer

Het combinatiecijfer wordt gevormd door het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de vakken die meetellen in het combinatiecijfer. De afzonderlijke eindcijfers van die vakken worden gemiddeld en afgerond op één heel cijfer.

Voor geen van de vakken die meetellen in het combinatiecijfer mag het eindcijfer lager zijn dan een 4. De afzonderlijke eindcijfers die samen het combinatiecijfer bepalen, worden afgedrukt op de cijferlijst.

C. Overgangsnormen

1. Een leerling is bevorderd als:
  - voor de eindcijfers van de vakken Nederlands, Engels, wiskunde niet meer dan één onvoldoende (tenminste een 5) is behaald
  - het vak LO voldoende (v) isèn zijn eindcijfers voldoen aan één van de volgende voorwaarden:
  - alle eindcijfers zijn 6 of hoger
  - één eindcijfer is 5, de rest 6 of hoger
  - één eindcijfer is 4, de rest 6 of hoger èn samen gemiddeld een 6,0
  - twee eindcijfers zijn 5, de rest 6 of hoger èn samen gemiddeld een 6,0
  - één eindcijfer is 4, één eindcijfer is 5, de rest 6 of hoger èn samen gemiddeld een 6,0
2. Een leerling valt in de bespreekzone als:
  - niet voldaan wordt aan de onder 1 genoemde voorwaarden, èn
  - hij/zij wel zou voldoen aan de onder 1 genoemde voorwaarden wanneer een willekeurig eindcijfer 1 punt hoger zou zijn geweest
3. De uitslag van de bespreking is bevorderen, afwijzen, of overgaan met een Plan van Aanpak.
4. Een leerling die niet voldoet aan de punten 1 of 2, is afgewezen.
5. Een leerling die bevorderd is, maar zijn HD niet naar behoren heeft afgerond, kan pas aan de lessen in het volgend leerjaar deelnemen na goedkeuring / aftekening van zijn taken.

D. Bijzondere bepalingen

Een leerling mag niet blijven zitten in twee opeenvolgende klassen binnen dezelfde stroom (havo of vwo). Dit geldt niet als het gaat om het examenjaar.